

Ecologisch onderzoek aan de Broekhoek 28 te Heesch

Den Otter van Vliet

Opdrachtgever: Den Otter van Vliet
t.a.v. dhr. W. den Otter
Broekhoek 28
5384 VR Heesch

Opsteller: Ecologisch adviesbureau Eceau
Ing. T.J.P. den Otter
Datum: 19 november 2019
Kenmerk: TRA-1QS191009

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de Wet natuurbescherming. Desondanks accepteert Ecologisch adviesbureau Eceau op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke ondernemingen die de opdrachtgever naar aanleiding van onderhavige rapportage uitvoert.

Onderhavige rapportage of delen daarvan mogen niet zonder toestemming van zowel de opdrachtgever en Ecologisch adviesbureau Eceau gebruikt worden door derden of verspreid worden naar derden. Openbaarmaking, kopiëring en elke andere toepassing inbegrepen, het mag enkel gebruikt worden door de opdrachtgever voor wie het is ontwikkeld.

1. Inleiding en planlocatie

De onderzoeklocatie is gelegen aan de Broekhoek 28 te Heesch. Op het perceel zijn een woning, schuur met enkele paardenstallen, siertuin, paardenpaddock en paardenweide aanwezig. De voorgenomen ontwikkeling heeft enkel betrekking op de schuur. De gevels van de schuur zijn voornamelijk opgetrokken uit hout, damwandplaten en steense muren zonder spouw. Het dak bestaat uit een enkele laag golfplaten zonder dakbeschot of een andere vorm van afwerking. De directe omgeving wordt in zuidelijke richting voornamelijk gekenmerkt door dichtbebouwd gebied en in noordelijke richting door de autosnelweg de A59. Circa 1,0km in noordelijke richting is de stad Oss gesitueerd en circa 4,2km in oostelijke richting is de autosnelweg de A50 gelegen.

De initiatiefnemer is voornemens de thans aanwezige schuur in zijn geheel te vernieuwen ten behoeve van een tweede woning. Het bestemmingsplan zal derhalve van agrarisch naar wonen worden gewijzigd. De woning wordt gerealiseerd ter plaatse van de schuur. Behoudens het verwijderen van vegetatie rondom de schuur en mogelijk het terugsnoeien van de notenboom aan de zuidzijde van de schuur zijn er geen verdere ingrepen voorgenomen. In figuur 1 is een globaal overzicht van de ligging van de locatie weergegeven.

Figuur 1 Schematische weergave van de huidige situatie, de rode gestippelde contour weergeeft de planlocatie (kaart: arcgis.com)

2. Doel en vraagstelling

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling kunnen alle eventueel aanwezige ecologische functies ter plaatse van de ontwikkeling vernietigd of ernstig verstoord worden, tevens zal er sprake zijn van (tijdelijke) verstoring van de directe omgeving. Flora en fauna die gebruik maken van het leefgebied op of nabij de ontwikkeling zullen negatieve effecten ervaren. In het kader van de beoogde ontwikkeling zullen middels het onderzoek onderstaande vragen beantwoord worden:

- Welke beschermde flora en fauna van de Wet natuurbescherming zijn (potentieel) aanwezig binnen de grenzen van het ontwikkelgebied?
- Is de voorgenomen ontwikkeling op basis van de gevonden resultaten in strijd met de Wet natuurbescherming en welke effecten worden verwacht?
- Dienen eventuele vervolgstappen genomen te worden alvorens de aanvang van de uitvoering om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen?

3. Methode

Middels voorliggend onderzoek is de potentie voor beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Daarnaast is onderzocht of de beoogde ontwikkeling potentieel een negatief effect heeft op houtopstanden en nabijgelegen beschermde gebieden.

Het onderzoek is op te delen in enkele stappen:

- oriëntatie
- locatiebezoek
- bureau-onderzoek
- rapportage

3.1. Oriëntatie en locatiebezoek

Bij de oriëntatie van het onderzoek wordt een eerste indruk verkregen van de locatie middels spreidingsdata van soorten, luchtfoto's, kaarten en aangeleverde data vanuit de opdrachtgever. Gedurende het locatiebezoek wordt het ontwikkelgebied op potentiële verblijfslocaties en functionele onderdelen van leefgebieden gecontroleerd. Tevens wordt een momentopname gedaan van de thans aanwezige beschermde soorten, functies en locatiemarkers. Buiten de individuen om wordt voornamelijk gelet op sporen of restanten van flora en fauna. Voorbeelden hiervan zijn veren, braakballen, prooiresten, geursporen, holen en uitwerpselen.

3.2. Bureau-onderzoek en rapportage

Nadat de locatie bezocht is wordt door middel van het raadplegen van naslagwerken, informatiebronnen, kaartdatabases en andere (externe) hulpmiddelen een beoordeling gemaakt van de potentie van het plangebied voor beschermde soorten, nabijgelegen gebieden en overige beschermde onderdelen vanuit de Wet natuurbescherming. Bij het uitwerken van de rapportage worden de vergaarde data bij de oriëntatie, de aangetroffen zaken tijdens het veldbezoek en de informatie uit het bureau-onderzoek vervolgens samen getoetst. Daaruit volgend wordt duidelijk of bij de uitvoering van de werkzaamheden sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming, indien er geen vervolgstappen worden genomen. Op basis van deze toetsing worden aanbevelingen gedaan voor een eventueel vervolgtraject, maatregelen ter voorkoming van overtreding of een combinatie van beide.

4. Bevindingen

In onderhavige paragraaf wordt besproken welke beschermde soorten in de omgeving van de onderzoeklocatie voorkomen en wordt er dieper ingegaan op het leefgebied en belangrijke en functionele onderdelen daarvan. De daadwerkelijk aangetroffen habitatonderdelen worden vergeleken met bovenstaande om te bepalen of er sprake is van (negatieve) effecten. Aan de hand van de te verwachten effecten wordt bekeken of er vervolgstappen benodigd zijn ten behoeve van de betreffende soorten.

4.1. Algemeen

De beoogde ontwikkeling heeft enkel betrekking op de schuur en de direct aangrenzende terreinelementen op het perceel. Er is geen sprake van oppervlaktewateren of natuurlijke omstandigheden. Effecten op de soortgroepen vlinders, libellen, overige ongewervelde, amfibieën, reptielen en vissen kunnen op voorhand worden uitgesloten. Dit geldt echter niet voor vaatplanten, zoogdieren en vogels. Binnen deze soortgroepen dienen enkel de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, kleine marterachtigen, huismus, gierzwaluw en uilen nader besproken te worden. Behoudens algemene vogels en vrijgestelde soorten komen deze twee groepen voornamelijk voor in natuurlijkere omstandigheden, nabij water, in bosgebieden en/of andere habitattypen die niet aanwezig zijn binnen (dicht)bebouwd gebied. Voorbeelden hiervan zijn bever, boomarter, noordse woelmuis, grote gele kwikstaart, ooievaar, havik en diverse anderen.

4.2. Specifieke soorten

De laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn soorten die veel aangetroffen worden in stedelijke gebieden en aan de randen daarvan. Andere soorten die verblijven in bebouwing, maar in mindere mate voorkomen zijn de gewone grootoorvleermuis en tweekleurige vleermuis. Overige relatief veelvoorkomende soorten verblijven voornamelijk in bomen. Gelet op de aard van de ontwikkeling kunnen effecten op vleermuisverblijven in bomen op voorhand uitgesloten worden. Bovendien zijn er geen holtes aangetroffen in de bomen rondom de schuur. Voor alle gebouwbewonende vleermuissoorten is het van belang dat bij eventuele invliegopeningen een geschikte achterliggende holte aanwezig is. Gezien dat de daken en gevels geen spouw of dakbeschot bevatten zijn geen potentieel geschikte ruimten aanwezig. Naast de afwezigheid van dichte ruimten zijn er veel kieren, gaten en andere openingen aanwezig waardoor een constante verstoring van het microklimaat aanwezig is; er is een constante verschuiving in temperatuur, luchtvochtigheid en er is continu sprake van tocht. De aanwezigheid van verblijfslocaties voor vleermuizen kunnen derhalve worden uitgesloten.

In de omgeving van de planlocatie zijn diverse geschikte foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig. De voorgenomen ontwikkeling betreft het vernieuwen van een schuur tot woning. Er zijn geen ingrepen voorzien op potentiële foerageergebieden en/of essentiële migratieroutes. Bovendien is de nieuwe situatie ruimtelijk gezien vergelijkbaar met de huidige situatie. Significante effecten op de functionele leefomgeving en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. Het is echter niet uitgesloten dat vleermuizen opportunistisch op de planlocatie foerageren of deze passeren. Om effecten op dergelijke individuen uit te sluiten dient hier rekening mee te worden gehouden aangaande de werkzaamheden.

De bunzing, hermelijn en wezel worden vaak samen benoemd als de kleine marterachtigen. Alle drie de soorten hebben een vergelijkbaar habitat en verblijfslocaties. De voortplantingslocaties van kleine marterachtigen betreffen hollen of andere beschutte kleine ruimten, zoals hollen van andere grondgebonden zoogdieren. Ze maken gebruik van lijnvormige structuren en andere landschapselementen als verbinding tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen. In de meeste gevallen als een verblijfslocatie of ander functioneel leefgebied aanwezig is, dan zijn er diverse sporen in de directe omgeving. Gedurende het veldbezoek zijn geen sporen van marterachtigen aangetroffen. Prooi-resten, loopsporen, wissels, uitwerpselen en geursporen ontbraken. Daarnaast zijn geen konijnenholten en in zeer beperkte mate andere beschutte ruimtes aanwezig in en rondom de schuur. De aanwezigheid van verblijfslocaties kunnen voor marterachtigen worden uitgesloten.

De huismus, kerkuil en steenuil stellen hoge eisen aan het habitat, daar verblijven deze soorten dan ook het gehele jaar. Gezien de aard van de ontwikkeling is alleen een effect op potentiële nestlocaties in de schuur mogelijk. Het overige terrein wordt niet aangetast tijdens of na de uitvoering van de ingreep. Effecten op foerageergebieden en overige functionele onderdelen van het habitat zijn uitgesloten. Zowel de huismus, kerkuil, steenuil en gierzwaluw maken voor een nestlocatie gebruik van openingen in bebouwing. De huismus en gierzwaluw maken met name gebruik van kleine openingen en kieren. Goede voorbeelden hiervan zijn pannendaken, spouwmuren met ontbrekende stenen en de ruimte tussen dakbeschot en golfplaten. Doordat de daken uit een enkele laag golfplaten bestaan zonder afwerking en de wanden slechts uit een enkele laag hout bestaan kan de aanwezigheid van nestlocaties voor huismus en gierzwaluw uitgesloten worden. Bovendien zijn geen nesten of (krijt)sporen van beide soorten aangetroffen.

De aanwezigheid van steenuil en kerkuil wordt snel verraden door de aanwezigheid van braakballen, veren en hopen met uitwerpselen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van beide soorten gevonden. Ook zijn geen nesten of geschikte nestlocaties aangetroffen. De aanwezigheid van nestlocaties voor steenuil en kerkuil is uitgesloten.

4.3. Overige soorten

Alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op Europees grondgebied zijn beschermd middels de Vogelrichtlijn. Hierin is opgenomen dat het verboden is opzettelijk individuen te doden of te vangen, hun nesten of eieren vernielen, beschadigen of weg te nemen en om de vogels dermate (opzettelijk) te verstoren dat een broedsel mislukt. Dit laatste is voornamelijk van toepassing binnen de broedperiode (medio maart t/m medio augustus) en geldt ook voor soorten zoals houtduif en merel, waarvan enkele nesten in de schuur zijn aangetroffen.

In het kader van de Algemene Zorgplicht en de verbodsbepalingen van de Vogelrichtlijn binnen het broedseizoen wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten deze periode aan te vangen óf alvorens de broedperiode de planlocatie ongeschikt te maken als nestlocatie. Indien de werkzaamheden aanvangen binnen het broedseizoen dient de locatie door een deskundige onderzocht te worden op de aanwezigheid van nestlocaties en eventuele adviezen van de deskundige opgevolgd te worden.

Er zijn geen bij de Wet natuurbescherming beschermde vaatplanten aangetroffen op de planlocatie, bovendien gelet op de mate van begroeiing door hederen en de aanwezigheid van paarden is het aannemelijk dat er sprake is van een verstoorde bodemkwaliteit. Beschermde vaatplanten worden niet verwacht.

Overige te verwachten dieren zijn vrijgesteld, middels de vrijstellingsverordening van de provincie Noord-Brabant, in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder andere de volgende soorten vallen onder deze vrijstelling: bruine kikker, gewone pad, huismuis en bruine rat.

4.4. Houtopstanden en gebiedsbescherming

Er zijn geen voornemens om bomen te kappen. De beoogde ontwikkeling heeft geen betrekking of invloed op houtopstanden. De ingreep is dermate beperkt dat een effect op dichtstbijzijnde kwetsbare Natura 2000-gebieden (meer dan 10,0km) en het Natuurnetwerk Nederland per definitie uitgesloten is. Bovendien zal de woning naar de nieuwe standaarden van te ontwikkelen bebouwing worden gerealiseerd en wordt voorzien van energiebesparende maatregelen.

5. Conclusies

Ten aanzien van de beoogde ontwikkeling aan de Broekhoek 28 te Heesch is een ecologisch onderzoek uitgevoerd. Het in zijn geheel vernieuwen van een schuur tot woning en alle bijbehorende werkzaamheden leiden, behoudens algemene broedvogels, niet tot aantasting van functionele leefomgevingen, vaste rust- en/of verblijfloccaties, natuurgebieden of andere krachtens de Wet natuurbescherming beschermde zaken.

- Ten aanzien van vrijgestelde soorten is enkel de Algemene Zorgplicht van toepassing
- Vleermuizen passeren aannemelijk de locatie en foerageren er opportunistisch. Mogelijk worden aanwezige individuen door (foutief toegepaste) bouwverlichting verstoord.
- Ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nestlocaties en/of leefgebieden zijn geen verdere maatregelen of vervolgstappen benodigd
- Ten aanzien van algemene vogels kunnen broedsels en nesten verstoord worden gedurende het broedseizoen
- Voor vlinders, libellen, ongewervelde, reptielen en vissen met een beschermde status krachtens de Wet natuurbescherming is geen geschikt leefgebied aanwezig
- Standplaatsen en geschikte omstandigheden ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn niet aanwezig
- Houtopstanden binnen de bebouwde kom vallen niet onder bescherming van de Wet natuurbescherming
- Gelet op de afstand tot beschermde gebieden en de aard van de ruimtelijke ontwikkeling worden geen (negatieve) effecten verwacht

6. Vervolgstappen

Er zijn geen aanleidingen aangetroffen die het noodzakelijk maken dat vervolgstappen of aanvullend onderzoek uitgevoerd moet worden. Voor een aantal soorten is het voldoende als er tijdens de uitvoering rekening wordt gehouden met de eventuele aanwezigheid.

6.1. Nader onderzoek

- Naar aanleiding van de bevindingen van het onderzoek is aanvullend onderzoek niet benodigd.

6.2. Maatregelen bij de uitvoering

- Voor vleermuizen dient rekening gehouden te worden met mogelijk foeragerende of passerende vleermuizen middels het juist toepassen van bouwverlichting óf door te werken buiten de schemerende en donkere dagdelen. Voorbeelden van juiste verlichting: amber-/roodkleurige verlichting, beperkte hoogte van lichtmasten en verlichting naar beneden gericht en convergeren
- In verband met de potentie voor algemene vogelsoorten zoals duiven en kleine zangvogels werken buiten het broedseizoen, 15 maart t/m 15 augustus. Indien de werkzaamheden opgestart en uitgevoerd worden binnen het broedseizoen dient de locatie ongeschikt gemaakt te worden alvorens de aanvang van het broedseizoen. Indien nodig kan ook binnen het broedseizoen gewerkt worden door van tevoren de planlocatie te laten controleren op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten
- In het kader van de Algemene Zorgplicht dient voorzichtig gehandeld te worden met alle aanwezige flora en fauna

Bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- Bouwens, S, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. 11 oktober 2017, 's-Hertogenbosch.

Websites, geraadpleegd 2019:

- kaartbank.brabant.nl
- natura2000.eea.europa.eu
- pas.natura2000.nl
- wetten.overheid.nl
- www.floravannederland.nl
- www.ndff.nl
- www.ravon.nl
- www.rvo.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.vleermuis.net
- www.vogelbescherming.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Foto's planlocatie

De voorgenomen ontwikkeling betreft het volledig vernieuwen van een bestaande schuur. De schuur zal plaats maken voor een woning

De wanden van de schuur bestaan uit een enkele laag hout en steen. Het dak bestaat enkel uit golfplaten

Een deel van de begroeiing aan de westzijde van de schuur wordt verwijderd om de realisatie mogelijk te maken

Aan de binnenzijde van de schuur zijn een aantal nesten van algemene vogelsoorten aangetroffen, waaronder merel en houtduif